

trabajo hercúleo y poco gratificante, pero imprescindible para editar cualquier autor renacentista y para poderlo apreciar. Sigue después el habitual aparato crítico. La traducción es sólo un apoyo al texto latino y es extremadamente literal. Va acompañada también de abundantes notas.

La poesía conservada del *Poecilistichon* procede de sólo dos de los cinco libros que contenía la colección. Es muy poco para valorar globalmente a un autor. Lo que tenemos son sobre todo poesías de circunstancias, dentro del género de las formas breves de los *libri epigrammaton* renacentistas, de contenido muy variado. Son composiciones que Andrés escribió a lo largo de toda su vida: las más antiguas datables son de 1545 y las últimas de 1594. Personalmente creo que se puede retrotraer la primera fecha, porque el *Epitafio a Vives* (III, 20) debió escribirse hacia 1540 o poco después. Quizá lo escribiera en Valencia y habría que ponerlo en relación con los epitafios a Vives del valenciano Joan Baptista Anyes, impresos al final de su *Apologia* (Valencia, 1550).

Como es propio en este tipo de colecciones se encuentran preciosas informaciones de la vida cotidiana, como la descripción de Tortosa en el siglo XVI (III, 125) o sobre las representaciones teatrales de Terencio (III, 125 y 80), o curiosas noticias sobre las relaciones del poeta con intelectuales italianos como Aquiles Bocchi o Antonio Scappo, o con intelectuales aragoneses como Jerónimo Zurita o Juan Sobrarias.

En conjunto es una poesía bien hecha que hace lamentar más la pérdida del resto de las *Poesías Varias*.

Juan Francisco Alcina

Josep M. PONS GURI, *EL
CARTORAL DE SANTA
MARIA DE ROCA ROSSA*,
Fundació Noguera, Barcelona,
413 pp.

El doctor Josep M. Pons Guri ha fet un dels treballs més interessants i útils per a un investigador: l'edició del Cartoral de Santa Maria de Roca Rossa, publicat per la Fundació Noguera.

El treball de Josep M. Pons Guri s'obre amb una introducció on fa l'estudi dels aspectes diplomàtics, històrics i jurídics que es desprenen de la documentació.

A la primera part de la introducció (pp. 7-8) fa la descripció física del còdex i tot seguit fa esment de la formació del cartoral (pp. 8-9).

A l'apartat següent (pp. 9-19) dóna una breu i interessant notícia històrica sobre Santa Maria de Roca Rossa, i apunta la possibilitat que no en fos el monjo Bernat l'iniciador, sinó un eremita anomenat Ramon Guasc, encara que Bernat després en fos el fundador o l'impulsor. Basa aquesta hipòtesi en la transcripció d'un lauda sepulcral que avui es conserva al Museu d'Art de Catalunya i que diu: «*istius ecclesie primus fundator habetur! Qui iacet hoc tumulo Raimundus nomine*

Gascus...», tot i que deixa oberta la possibilitat que Bernat en fos l'iniciador i Ramon Guasc el fundador o l'edificador del monestir. En aquest apartat repassa també, de manera documentada, el priorat de Santa Maria de Roca Rossa des de Guillem Arnau (1185-1196) fins a la davallada del priorat el s. xvi, a la vegada que va fent un excel·lent repàs històric i econòmic del monestir.

Després de l'apartat més històric, Josep M. Pons Guri ens mostra, amb quatre pinzellades erudites avalades per la documentació, el contingut i l'evolució jurídica de la documentació del cartoral (pp. 19-31), reforçant la seva tesi amb profusió de notes a peu de pàgina i amb transcripcions parcials del cartoral.

Dedica l'última part de la introducció (pp. 31-33) a explicar l'edició present. Ens assabenta que molt pocs documents han estat publicats abans i, en cas contrari, ens dona referències bibliogràfiques a peu de pàgina de cada un d'aquests.

L'edició dels textos (pp. 37-320) segueix la introducció. Aquests van precedits d'una breu rúbrica que dona idea del contingut respectiu, encapçalats pel número d'ordre del còdex amb indicació de la data i del foli on es troben. Omet el regest a la capçalera de cada document, que, en canvi, consignarà en un capítol a part en ordre cronològic.

En un capítol a part (pp. 323-327) consigna la documentació complementària del cartoral de Santa Maria de Roca Rossa, que consta de quatre documents. Tres es troben a l'Arxiu Històric Fidel Fita i un altre a l'Arxiu Capitular de Solsona.

L'apartat següent (pp. 329-364) ens ofereix un sumari cronològic de la documentació en forma de regestos, que resulta un instrument valuosíssim.

Tot seguit (pp. 365-372), ens presenta una relació de notaris i escriptors i després, en un capítol a part (pp. 375-391), un apèndix que té tres documents. El primer, amb data del 22 de gener de 1383, que és una visita pastoral al monestir de Santa Maria de Roca Rossa que es troba a l'Arxiu Diocesà de Girona. El segon, datat el 3 de març de 1407, és la sentència arbitral sobre la manutenció, els emoluments i les obligacions del prior i els canonges del monestir, que es troba a l'Arxiu Capitular de Solsona. El tercer, amb data de 4 de març de 1667, és la visita pastoral del bisbe Josep Ninot a Roca Rossa i es troba a l'Arxiu Diocesà de Girona.

Per acabar, Josep M. Pons Guri ens ofereix els imprescindibles índexs onomàstics i toponímics que identifiquen els personatges i llocs (pp. 395-413).

Carme Bello i Urgellés

**RUTH SCODEL, *The Trojan
Trilogy of Euripides*,
Vandenhoeck und Ruprecht,
Göttingen 1980
(Hypomnemata; Heft 60).**

L'any 415 aC, Eurípides va aconseguir el segon premi en les Grans